

**AHMED EFENDİ,
Ebûbekirefendizâde**
(ö. 1181/1767)

Osmanlı şeyhülislâmı.

Tireli Ebûbekir Efendi'nin oğlu ve Şeyhülislâm Mahmud Efendi'nin damadıdır. 1097'de (1686) Tire'de doğdu; medrese tahsilinden sonra hâriç pâyesini (bk. HÂRİÇ MEDRESESİ) elde etti. 1729-1744 yılları arasında Galata, Mısır, Mekke ve İstanbul kadılıklarında bulundu. Daha sonra 1751-1758 yılları arasında önce Anadolu kazaskeri, iki defa da Rumeli kazaskeri oldu; 6 Eylül 1761'de Veliyyüddin Efendi'nin yerine şeyhülislâmlığa getirildi. Meşihatta kaldığı süre içerisinde herhangi bir icraat yapamaması ve ihmalkâr davranması yüzünden 29 Nisan 1762'de azledildi. Bundan sonraki hayatını Kanlıca'daki konağında geçirdi. 3 Temmuz 1767'de vefat etti. Kanlıca'da Bahâî Kabristanı'nda babasının yanına defnedildi. Dürüstlüğü ve cömertliğiyle tanınmış olan Ahmed Efendi'nin herhangi bir eseri bilinmemektedir.

BİBLİYOGRAFYA:

Devhatü'l-meşâyih, s. 102-103; *Sicill-i Osmani*, I, 261; *İlmiyye Salnâmesi*, s. 535-536; *Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi*, IV/2, s. 491.

MEHMET İPŞİRLİ

AHMED EFENDİ, İshak Hocası

(bk. İSHAK HOCASI).

AHMED EFENDİ, Kurşuncuzâde

(ö. 1120/1708)

Türk hattatı.

İstanbuldudur. Kaynaklardaki kısa mâlumattan Eyüp civarında yaşadığı anlaşılmaktadır. Sülûs ve nesihî Suyolcuzâde Mustafa Efendi'den öğrendi ve kısa sürede icâzet aldı. Kaynaklar, yazısının hocasının hattına, ayırt edilemeyecek kadar benzediğini belirtirler. Suyolcuzâde'nin Eyüp Sultan Camii için başladığı üç satırlı sülûs, geri kalanı nesihî hattıyla yazılmış büyük boy Kur'ân-ı Kerim'i tamamladı. *Aklâm-ı sitte* de mahir bir hattat idi. İstanbul'da öldü.

BİBLİYOGRAFYA:

Suyolcuzâde, *Devhatü'l-küttâb*, s. 12; Müstakimzâde, *Tuhfe*, s. 99; Şevket Rado, *Türk Hattatları*, İstanbul, ts., s. 120; R. Ekrem Koçu, "Ahmed Efendi (Kurşuncuzâde)", *İst.A*, I, 358.

MUHİTTİN SERİN

Mestcizâde
Ahmed
Efendi'nin
Mahmud
Paşa Türbesi
haziresindeki
mezar taşı.
Eminönü /
İstanbul

**AHMED EFENDİ,
Mestcizâde**

(ö. 1174/1760-61)

Türk hattatı.

İstanbuldudur. Babası Hacı Abdullah Efendi'dir. Hat sanatını Hoca Mehmed Râsim'den öğrendi ve 1731'de icâzet aldı. Mehmed Râsim Efendi'den sonra Galata Sarayı yazı hocalığına tayin edildi. Daha sonra Hüseyin Habîb'den boşalan Enderun Mektebi hat hocalığına naklolundu. Vefatında Mahmud Paşa Türbesi haziresinde Tophaneli Mehmed Emin Efendi'nin kabri yakınına defnedildi. Hocası Mehmed Râsim Efendi'nin mezar taşı için yazdığı ibâre, isim kısmı değiştirilerek kendi mezar taşına da hakkedilmiştir.

Ahmed Efendi, Şeyh Seyyid Ahmed Raûfî'ye intisap etmişti. Kaynaklarda şairliğinden bahsedilirse de şiirlerine rastlanmamıştır.

BİBLİYOGRAFYA:

Suyolcuzâde, *Devhatü'l-küttâb*, s. 123; Müstakimzâde, *Tuhfe*, s. 71; Habîb, *Hat ve Hattatân*, İstanbul 1306, s. 93; Ergun, *Antoloji*, I, 163; a.m.f., *Türk Şairleri*, I, 355-356; Şevket Rado, *Türk Hattatları*, İstanbul, ts., s. 164; R. Ekrem Koçu, "Ahmed Efendi (Mestcizâde)", *İst.A*, I, 358.

MUHİTTİN SERİN

AHMED EFENDİ, Muîd

(bk. MUÎD AHMED EFENDİ).

AHMED EFENDİ, Mutafzâde

(ö. 1883)

Zâkir ve dinî eserler bestekârı.

Hayatı hakkında fazla bilgi yoktur. Tahsilini İstanbul medreselerinde yaptıktan sonra kadı nâibi olarak çeşitli yerlerde, bir müddet de Gelibolu'da bulundu. Hayatının büyük bir kısmını Üsküdar Bulgurlu'daki köşkünde geçirdi. Sünbüliyye tarikatına intisap ederek Koca Mustafa Paşa Hankahı'nda uzun yıllar zâkirlik yaptı. Yenikapı Mevlevîhanesi şeyhi Osman Selâhaddin Dede'ye de intisabı bulunan Ahmed Efendi, 1846'da mûsikideki hocası Hammâmîzâde İsmâil Dede Efendi ile birlikte hacca gitti. 1868'de Mısır mevlâviyetine tayin edildi (bu tayin için Yûsuf Kâmil Paşa'nın Mısır hidiyi İsmâil Paşa'ya yazdığı tavsiyenâmenin süreti için bk. İbnülemin, s. 32-33). Bu göreve tayininden ölümüne kadar geçen zaman içerisindeki hayatıyla ilgili herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. 13 Aralık 1883'te İstanbul'da vefat etti.

İlmiye sınıfının önde gelenleri arasında yer alan Ahmed Efendi, bir süre Sadrazam Âli Paşa'nın imamlığını yapmış, ancak asıl şöhretini dinî besteleri ve bu sahadaki icracılığı ile kazanmıştır. Zâkirliği sırasında bilhassa okuduğu *durak** ve mersiyelerle şöhret bulmuştur. Mûsikideki hocası İsmâil Dede Efendi'nin en seçkin ve sadık talebelerindendi. Hac yolculuğunda hocasını yalnız bırakmadı, onun Mina'da vefatı sırasında da yanında bulunmuştu. Çok kuvvetli bir hâfızaya sahip olan Ahmed Efendi, Dede Efendi'nin meşkettiği bütün eserleri öğrenmiş ve talebelerine de öğretmiştir. Ayrıca Nâyî Osman Dede'nin bestelediği *mi'râciye**'nin nevâ bahri ile mevlid bestelerinin unutulmak üzere olduğunu görüp dileyenlere bu eserleri öğretmek istemiş, ancak kimse buna iltifat etmediğinden Türk dinî mûsikisinin bu eşsiz eserleri bugün unutulmuştur. Yetiştirdiği talebeler arasında, Said Paşa imarnı diye meşhur olan mevlidhan Hasan Rızâ Efendi (ö. 1890), mersiyehan Hüseyin Tefvîk Efendi (ö. 1906), Şeyh Hüseyin Fahreddin Dede (ö. 1911) ve Şeyh Said Özok (ö. 1945) en tanınmışlarıdır. Bestelediği eserlerden günümüze sadece iki ilâhi ve bir şarkı ulaşmıştır.